

Byla C-47/20

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2020 m. sausio 28 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Bundesverwaltungsgericht (Vokietija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. spalio 10 d.

Pareiškėjas, apelianas ir kasatorius:

F.

Atsakovas, kita apeliacinio proceso šalis ir kita kasacinio proceso šalis:

Karlsruhės miestas

Pagrindinės bylos dalykas

Ispanijos vairuotojo pažymėjimo pripažinimas Vokietijoje – Skirtumas tarp vairuotojo pažymėjimo išdavimo ir atnaujinimo – Valstybės narės teisė nustatyti papildomas pripažinimo savo teritorijoje sąlygas vairuotojo pažymėjimo atnaujinimo atveju

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Sąjungos teisės aiškinimas, SESV 267 straipsnis

Prejudicinis klausimas

Ar pagal Direktyvos 2006/126/EB 2 straipsnio 1 dalį ir 11 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą valstybei narei, kurios teritorijoje iš kitoje valstybėje narėje išduoto A ir B kategorijų ES vairuotojo pažymėjimo turėtojo dėl vairavimo neblaiviam buvo atimta teisė vairuoti motorines transporto priemones pirmojoje valstybėje narėje su šiuo vairuotojo pažymėjimu, draudžiama atsakyti pripažinti šių kategorijų

vairuotojo pažymėjimą, kuris suinteresuotajam asmeniui buvo išduotas antroje valstybėje narėje po to, kai buvo atimtas, jį atnaujinant pagal Direktyvos 2006/126/EB 7 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą?

Nurodomos Sąjungos teisės nuostatos

2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų (nauja redakcija) 2 straipsnio 1 dalis, 7 straipsnio 3 dalies antra pastraipa ir 11 straipsnio 4 dalies antra pastraipa

Nurodomos nacionalinės teisės nuostatos

Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr (Nutarimas dėl leidimo asmenims dalyvauti kelių eisme) (toliau – *Fahrerlaubnis-Verordnung, FeV*) 29 straipsnis

Straßenverkehrsgesetz (Kelių eismo įstatymas) (toliau – *StVG*) 3 straipsnio 6 dalis

Bylos aplinkybių ir proceso santrauka

- 1 Pareiškėjas yra Vokietijos pilietis, nuo 1992 m. jis gyvena Ispanijoje ir turi kitą gyvenamąją vietą Karlsrūhėje (Vokietijoje), kuri nėra jo įprastinė gyvenamoji vieta, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/126 12 straipsnio pirmą pastraipą. Vokietijoje jis 1987, 1990, 1995 ir 2000 m. buvo nubaustas už vairavimą apsvaigus nuo alkoholio.
- 2 1992 m. spalio 21 d. pareiškėjui Ispanijoje buvo išduotas vairuotojo pažymėjimas, apimantis, be kita ko, A ir B kategorijas. Nuo to laiko šio vairuotojo pažymėjimo galiojimo laikotarpis kelis kartus buvo pratęstas.
- 3 2008 m. gruodžio 12 d. pareiškėjo, sustabdyto vairuojant transporto priemonę Vokietijoje, kraujyje nustatyta 2,12 promilės alkoholio koncentracija. Dėl šios priežasties jis buvo nubaustas už vairavimą apsvaigus nuo alkoholio, o dėl netinkamumo vairuoti iš jo buvo atimta teisė vairuoti transporto priemones Vokietijoje pagal Ispanijoje suteiktą teisę vairuoti. Buvo nustatytas 14 mėnesių trukmės draudimo iš naujo suteikti teisę vairuoti laikotarpis, kuris pasibaigė 2010 m. kovo 19 d. Ispanijoje išduotas vairuotojo pažymėjimas buvo konfiskuotas ir išsiųstas kompetentingoms Ispanijos institucijoms. Vis dėlto jos netrukus grąžino pareiškėjui šį dokumentą.
- 4 2009 m. lapkričio 23 d., t. y. dar nesibaigus Vokietijoje nustatytam draudimo laikotarpiui, pareiškėjui Ispanijoje buvo išduotas naujas A1, A2, A ir B kategorijų vairuotojo pažymėjimas, kuris, kaip ir ankstesnis vairuotojo pažymėjimas, galiojo iki 2012 m. spalio 22 d. 2012 m. spalio 15 d. Ispanijoje jam buvo išduotas A1, A2, A ir B kategorijų vairuotojo pažymėjimas, galiojantis iki 2014 m. spalio 22 d., 2014 m. rugsėjo 18 d. – AM, A1, A2, A ir B kategorijų vairuotojo pažymėjimas,

galiojantis iki 2016 m. spalio 22 d., o 2016 m. rugsėjo 6 d. – dabartinis AM, A1, A2, A ir B kategorijų vairuotojo pažymėjimas, galiojantis iki 2021 m. spalio 22 d. Visuose šių transporto priemonių kategorijų vairuotojo pažymėjimuose nurodyta įsigaliojimo data buvo 1992 m. spalio 21 d.

- 5 2014 m. sausio 20 d. pareiškėjas pateikė prašymą pripažinti Vokietijoje jam 1992 m. spalio 21 d. Ispanijoje suteiktą teisę vairuoti, galiojančią iki 2014 m. spalio 22 d. Atsakovas šį prašymą atmetė motyvuodamas tuo, kad Ispanijoje suteikta teisė vairuoti Vokietijoje iš pareiškėjo buvo atimta. Pasibaigus draudimo laikotarpiui Ispanijoje jam buvo suteikta ne nauja teisė vairuoti, kurią reikėtų pripažinti, o veikiau pakaitiniai dokumentai. Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjas nepateikė prašomos medicininės psichologinės pažymos, galima daryti išvadą, kad jis nėra tinkamas vairuoti transporto priemonės. Jo skundas dėl šio sprendimo buvo atmestas dėl tų pačių priežasčių.
- 6 *Verwaltungsgericht* (Administracinis teismas) atmetus pareiškėjo skundą ir apeliacinį skundą dėl šio sprendimo, pareiškėjas pateikė kasacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 7 Pareiškėjas teigia, jog šališkai ir be jokio teisinio pagrindo daroma prielaida, kad visi trys (2012 m. spalio 15 d., 2014 m. rugsėjo 18 d. ir 2016 m. rugsėjo 6 d.) Ispanijos administraciniai aktai turi būti laikomi ne išduotu vairuotojo pažymėjimu, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2006/126 2 straipsnio 1 dalį, o atnaujintu ankstesniu 1992 m. spalio 21 d. leidimu vairuoti. Be to, nėra teisinio pagrindo manyti, kad esamas pažeidimas atnaujinant vairuotojo pažymėjimą turi poveikį naujam vairuotojo pažymėjimui. Taip pat nėra jokio Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimo šiuo klausimu. Tik Ispanijos institucija yra kompetentinga nuspręsti, ar jis vėl tinkamas vairuoti. Vokietijos institucijos neturėtų peržiūrėti jos sprendimo.
- 8 Atsakovas mano, kad jo priimtas ir žemesnės instancijos teismuose patvirtintas sprendimas yra teisingas.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų santrauka

- 9 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas pirmiausia paaikškina, kaip šis atvejis turi būti vertinamas pagal Vokietijos teisę. Pagal *FeV* 29 straipsnio 1 dalį užsienyje išduoto vairuotojo pažymėjimo turėtojais gali vairuoti motorines transporto priemones Vokietijoje, atsižvelgiant į jiems vairuotojo pažymėjimu suteiktas teises, jeigu jų įprastinė gyvenamoji vieta nėra Vokietijoje. Ši taisyklė taikytina, nes pareiškėjo įprastinė gyvenamoji vieta, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2006/126 12 straipsnio pirmą pastraipą, yra Ispanijoje, o ne Vokietijoje.

- 10 Vis dėlto *FeV* 29 straipsnio 3 dalies pirmo sakinio 3 punkte įtvirtinta išimtis, pagal kurią 1 dalyje nustatyta teisė netaikoma užsienyje išduoto vairuotojo pažymėjimo turėtojams, kuriems leidimas vairuoti šalyje buvo atimtas įsigaliojusiu sprendimu. Iš pareiškėjo Ispanijoje išduotas vairuotojo pažymėjimas buvo atimtas Vokietijoje dėl vairavimo neblaiviam ir tai reiškia, kad jis neteko teisės naudotis ispanišku vairuotojo pažymėjimu Vokietijoje.
- 11 Vairuotojo pažymėjimo atėmimo įtraukimas į tinkamumo vairuoti registrą Vokietijoje dar nepanaikintas, kad galėtų būti netaikomas *FeV* 29 straipsnio 3 dalies pirmo sakinio 3 punkte nustatytas draudimas naudotis užsienyje išduotu vairuotojo pažymėjimu šalies teritorijoje. *FeV* 29 straipsnio 3 dalies trečiame sakinyje nustatyta, kad pirmo sakinio 3 ir 4 punktai taikomi ES arba EEE vairuotojo pažymėjimui tik tuo atveju, jei juose nurodytos priemonės įtrauktos į tinkamumo vairuoti registrą ir nėra panaikintos.
- 12 Iš naujo suteikiant teisę naudotis vairuotojo pažymėjimu Vokietijoje lemiamą reikšmę turi *FeV* 29 straipsnio 4 dalies nuostata („Priėmus vieną iš 3 dalies 3 ir 4 punktuose nurodytų sprendimų, teisė naudotis užsienyje išduotu vairuotojo pažymėjimu nacionalinėje teritorijoje suteikiama pateikus prašymą, jeigu nebėra pažymėjimo atėmimo pagrindų“), siejama su *StVG* 3 straipsnio 6 dalimi („Pasibaigus <...> atėmimo priemonės taikymo laikotarpiui suteikiant teisę asmenims, kurių įprastinė gyvenamoji vieta yra užsienyje, šalies teritorijoje vėl naudoti užsienyje išduotą vairuotojo pažymėjimą *mutatis mutandis* taikomos tos pačios nuostatos, kaip ir išduodant naują vairuotojo pažymėjimą pasibaigus <...> atėmimo priemonės taikymo laikotarpiui“). Pagal šias nuostatas pareiškėjas dėl vairavimo apsvaigus nuo alkoholio, kai nustatyta 2,12 promilės alkoholio koncentracija kraujyje, turėtų pateikti teigiamą medicininę psichologinę išvadą, tačiau to nepadarė.
- 13 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui kyla klausimas, ar ši atvejį reikėtų vertinti ir pagal Sąjungos teisę. Atsižvelgiant į Sąjungos teisės viršenybę, pareiškėjas pagal abipusio vairuotojo pažymėjimų, išduotų valstybių narių, pripažinimo principą, įtvirtintą Direktyvos 2006/126 2 straipsnio 1 dalyje, net ir neįvykdęs minėtų Vokietijos teisėje nustatytų sąlygų turėtų teisę Vokietijoje vairuoti A ir B kategorijų motorines transporto priemones su Ispanijoje išduotu vairuotojo pažymėjimu, kuris paskutinį kartą buvo atnaujintas 2016 m. rugšėjo 6 d. ir galioja iki 2021 m. spalio 22 d., jei tokia pripažinimo pareiga būtų taikoma ir atnaujinant nurodytų kategorijų vairuotojo pažymėjimus pagal Direktyvos 2006/126 7 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą.
- 14 Iš esmės reikia išsiaiškinti, kokia apimtimi Direktyvos 2006/126 2 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas pripažinimo pagal Sąjungos teisę principas taip pat taikomas įprastinės gyvenamosios vietos valstybei narei atnaujinant vairuotojo pažymėjimą pagal Direktyvos 2006/126 7 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą po to, kai buvimo vietos valstybė narė iš suinteresuotojo asmens atėmė teisę naudotis vairuotojo pažymėjimu jos teritorijoje dėl vairavimo neblaiviam ir atitinkamai atsiradusio netinkamumo vairuoti.

- 15 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, neturi reikšmės aplinkybė, kad 2007 m. spalio 22 d. išduotas Ispanijos vairuotojo pažymėjimas, kuris buvo įsigaliojusiu sprendimu atimtos teisės naudotis Vokietijoje objektas, Ispanijoje grąžintas pareiškėjui dar nesibaigus Vokietijoje nustatytam draudimo laikotarpiui ir kad Ispanijoje jam netgi buvo išduotas (taip pat dar nesibaigus nurodytam draudimo laikotarpiui) naujas vairuotojo pažymėjimas, kurio galiojimo laikotarpis liko nepakitęs – iki 2012 m. spalio 22 d. Tiesa, Teisingumo Teismo jurisprudencijoje pripažįstama, kad valstybei narei nedraudžiama atsisakyti asmeniui, kuriam jos teritorijoje pritaikyta vairuotojo pažymėjimo atėmimo priemonė uždraudžiant tam tikrą laikotarpį iš naujo suteikti teisę vairuoti, pripažinti kitos valstybės narės per šį draudimo laikotarpį išduotą naują vairuotojo pažymėjimą (žr., be kita ko, 2009 m. vasario 19 d. Sprendimą *Schwarz*, C-321/07, EU:C:2009:104, 83 punktas). Vis dėlto galima pareiga pripažinti Vokietijoje, kuri yra šio skundo dalykas, susijusi ne su pareiškėjo vairuotojo pažymėjimu, kuris buvo grąžintas nesibaigus draudimo laikotarpiui, ir ne su 2009 m. lapkričio 23 d. išduotu senuoju pareiškėjo vairuotojo pažymėjimu, kurio galiojimas taip pat baigėsi, o su šiuo metu galiojančiu Ispanijos vairuotojo pažymėjimu, kuris buvo išduotas Ispanijoje 2016 m. rugsėjo 6 d. Šis vairuotojo pažymėjimas yra susijęs su atitinkamos teisės vairuoti suteikimu 1992 m. spalio 21 d., kurio atžvilgiu nėra jokio akivaizdaus Sąjungos teisėje numatytos gyvenamosios vietos sąlygos pažeidimo, be to, ši teisė nebuvo suteikta tebegaliojančiu draudimo laikotarpiu.
- 16 Atsižvelgiant į galiojančiuose ir ankstesniuose pareiškėjo vairuotojo pažymėjimuose įrašytus duomenis apie galiojimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui nekyla abejonų, kad Ispanijoje 2016 m. rugsėjo 6 d. išduotas ir iki 2021 m. spalio 22 d. galiojantis vairuotojo pažymėjimas buvo išduotas pareiškėjui remiantis Direktyvos 2006/126 7 straipsnio 3 dalimi, t. y. kad tai yra vairuotojo pažymėjimo atnaujinimas pasibaigus galiojimo laikotarpiui, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą. Iš šios nuostatos matyti, kad valstybės narės, atnaujindamos joje nurodytų kategorijų vairuotojo pažymėjimus, pagal Sąjungos teisę gali, bet neprivalo numatyti tinkamumo patikrinimą. Šios išvados nekeičia direktyvos III priedo 14.1 punktas.
- 17 Jei Direktyvos 2006/126 7 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje valstybėms narėms atnaujinant vairuotojo pažymėjimą Sąjungos teisėje numatoma tik galimybė patikrinti, o ne pareiga patikrinti, nurodytų kategorijų vairuotojo pažymėjimo atnaujinimas pagal Direktyvos 2006/126 7 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą iš esmės skiriasi nuo vairuotojo pažymėjimo išdavimo pagal šios direktyvos 7 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytus reikalavimus. Pagal šią tvarką vairuotojo pažymėjimai išduodami tik tiems kandidatams į vairuotojus, kurie išlaikė įgūdžių ir elgsenos patikrinimo bei teorijos egzaminus ir atitinka medicininius reikalavimus pagal II ir III priedų nuostatas.
- 18 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, galima pagrįstai teigti, kad Direktyvos 2006/126 7 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje nurodytų kategorijų vairuotojo pažymėjimo atnaujinimo atveju po to, kai buvimo

vietos valstybė narė iš turėtojo atėmė teisę naudotis vairuotojo pažymėjimu jos teritorijoje dėl šioje šalyje nustatyto netinkamumo vairuoti, nėra tokios pareigos pripažinti pažymėjimą be jokių formalumų, apie kokią galima spręsti iš suformuotos Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijos, susijusios su vairuotojo pažymėjimo išdavimu patikrinus suderintus minimalius reikalavimus pagal Direktyvos 2006/126 7 straipsnio 1 dalį.

- 19 Šiuo klausimu teismas nurodo Teisingumo Teismo jurisprudenciją, pagal kurią vairuotojo pažymėjimas, kuris buvo išduotas pasibaigus šalies teritorijoje įsiteisėjusiu sprendimu nustatytam draudimo laikotarpiui laikantis gyvenamosios vietos sąlygos, turi būti pripažįstamas be jokių formalumų. Net ir tuo atveju, jei valstybė narė pagal savo nacionalines nuostatas vairuotojo pažymėjimo pakartotiniam išdavimui taiko griežtesnius reikalavimus, ji turi pripažinti ES vairuotojo pažymėjimą, kurį kita valstybė narė išdavė pasibaigus draudimo laikotarpiui ir laikydamosi gyvenamosios vietos sąlygos (žr., be kita ko, 2008 m. birželio 26 d. Sprendimą *Wiedemann ir Funk*, C-329/06 ir C-343/06, EU:C:2008:366, 54 punktas). Tokiais atvejais netinkamumas vairuoti paneigiamas kitos valstybės narės atliktu tinkamumo patikrinimu prieš išduodant naują vairuotojo pažymėjimą (2009 m. vasario 19 d. Sprendimas *Schwarz*, C-321/07, EU:C:2009:104, 92 ir paskesni punktai, ir 2012 m. balandžio 26 d. Sprendimas *Hofmann*, C-419/10, EU:C:2012:240, 51 punktas). Kartu išnyksta valstybės narės, kuri pagal Direktyvos 2006/126 11 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą panaikino suinteresuotojo asmens teisę naudotis vairuotojo pažymėjimu jos teritorijoje dėl netinkamumo vairuoti, teisė patikrinti, ar asmuo atgavo savo tinkamumą vairuoti ir vėl turi teisę vairuoti motorinę transporto priemonę jos teritorijoje (žr. 2015 m. balandžio 23 d. Sprendimo *Aykul*, C-260/13, EU:C:2015:257, 74 ir paskesnius punktus).
- 20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad pripažinimo pareigos pagal Direktyvos 2006/126 2 straipsnio 1 dalį buvimas priklauso nuo to, ar Sąjungos teisėje vairuotojo pažymėjimo išdavimui konkrečiu atveju nustatytas reikalavimas patikrinti suderintus minimalius reikalavimus pagal Direktyvos 2006/126 7 straipsnio 1 dalį. Vis dėlto, kadangi šioje byloje, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, nagrinėjamas pareiškėjo ispaniško vairuotojo pažymėjimo atnaujinimas, o ne vairuotojo pažymėjimo išdavimas, įpareigojantis jį išdavusią valstybę narę atlikti išsamų tinkamumo patikrinimą pagal Direktyvos 2006/126 7 straipsnio 1 dalį, išlieka Teisingumo Teismo pripažinta valstybės narės, kuri pagal Direktyvos 2006/126 11 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą panaikino suinteresuotojo asmens teisę naudotis vairuotojo pažymėjimu jos teritorijoje dėl netinkamumo vairuoti, teisė patikrinti, ar asmuo atgavo savo tinkamumą vairuoti (žr. 2015 m. balandžio 23 d. Sprendimą *Aykul*, C-260/13, EU:C:2015:257, 74 ir paskesni punktai).
- 21 Šios išvados nepaneigia ir faktas, kad Ispanijos teisės aktuose dėl vairuotojo pažymėjimo A ir B kategorijų vairuotojo pažymėjimų atnaujinimo atveju, taigi, taikant Direktyvos 2006/126 7 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą, numatytas

sveikatos patikrinimas. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, išvadą, kad tokios atskiros valstybės narės nustatytos taisyklės dėl sveikatos reikalavimų, taikomų atnaujinant vairuotojo pažymėjimą, nelemia pripažinimo pareigos pagal Direktyvos 2006/126/EB 2 straipsnio 1 dalį, leidžia daryti vien aplinkybė, jog, remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija, direktyvoje nustatytas reikalavimas pripažinti vairuotojo pažymėjimus tarpusavyje netaikant jokių formalumų yra susijęs su tuo, kad Sąjungos teisėje yra nustatyti suderinti ir todėl visoms valstybėms narėms privalomi minimalūs tinkamumo vairuoti reikalavimai, be kita ko, susiję su sveikata, kuriuos vairuotojo pažymėjimą siekiantis gauti asmuo privalo atitikti, o atitikimą privalo patikrinti įprastinės gyvenamosios vietos valstybė narė, prieš išduodama vairuotojo pažymėjimą. Vis dėlto pagal Direktyvos 2006/126 7 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą joje nurodytų kategorijų vairuotojo pažymėjimų atnaujinimo atveju taip nėra.

- 22 Siekiant išsiaiškinti, ar prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomonė yra teisinga, Teisingumo Teismui pateikiamas pirmiau pateiktas klausimas prejudiciniam sprendimui priimti.

DARBINIS VERTINIMAS